

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, de 5e oktober 1983 door de Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Executieve "houdende organisatie van de arbeidsgeneeskundige controle", heeft de 4e oktober 1984 het volgend advies gegeven :

I. VOORAFGAANDE OPMERKING.

Uit de aan de Raad van State voorgelegde stukken, en meer bepaald uit een uittreksel van de notulen van de vergadering van de Vlaamse Executieve van 21 september 1983, blijkt dat de Gemeenschapsminister van Gezondheidsbeleid gemachtigd werd het advies van de Raad van State in te winnen "inzonderheid wat betreft het bevoegdheidsprobleem" en dat "te gelegener tijd deze aangelegenheid samen met het advies van de Raad van State opnieuw (zal) overgelegd worden aan de Executieve".

In beginsel mag een tot de afdeling wetgeving van de Raad van State gerichte adviesaanvraag slechts tot de vraag omtrent de bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen of de Gewesten worden beperkt, wanneer de adviesaanvraag een voorontwerp van wet of decreet tot voorwerp heeft en bovendien de hoogdringendheid wordt ingeroepen (artikel 3, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State). Geen van die beide voorwaarden is in casu vervuld. De Raad van State meent niettemin over het voorgelegde ontwerp toch advies te kunnen uitbrengen, daar aan het hele ontwerp fundamentele bevoegdheidsvragen ten grondslag liggen, die vragen niet in abstracto aan de afdeling wetgeving kunnen worden voorgelegd - wat ook niet gebeurt, vermits een volledig uitgewerkt ontwerp van besluit wordt voorgelegd - en de Executieve de bedoeling heeft het ontwerp voor volledig onderzoek later opnieuw aan de Raad van State voor te leggen. De Executieve zou trouwens niet anders kunnen handelen, aangezien - behoudens het geval gevisieerd in artikel 84

.../...

van de gecoördineerde wetten - in het onderzoek van een voor advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State voorgelegd ontwerp of voorstel alle juridische aspecten van dat ontwerp of voorstel moeten worden betrokken. Wel zal in casu de nieuwe adviesaanvraag slechts kunnen worden ingediend nadat de Executieve zich over het aan de hand van het onderhavig advies eventueel aangepaste ontwerp opnieuw zal hebben uitgesproken.

II. STREKKING VAN HET ONTWERP.

Het ontwerp betreft de arbeidsgeneeskundige diensten waarvan de oprichting en de werking worden geregeld in hoofdstuk III (Bepalingen betreffende de gezondheid van de werknemers) van de bij besluit van de Regent van 11 februari 1946 goedgekeurde titel II (Algemene bepalingen betreffende de arbeidshygiëne alsmede de veiligheid en de gezondheid der werknemers) van het Algemeen reglement voor de arbeidsbescherming (hierna aan te duiden als A.R.A.B.).

De arbeidsgeneeskundige dienst kan worden ingericht in een enkele onderneming of gemeenschappelijk zijn voor verschillende ondernemingen of delen ervan. In het eerste geval spreekt men van "bedrijfsgeneeskundige dienst", in het tweede van "interbedrijfsgeneeskundige dienst" (artikel 105).

Elke arbeidsgeneeskundige dienst moet worden erkend door de Minister van Tewerkstelling en Arbeid (1), op gunstig advies van een raadgevende commissie (artikel 106); hij staat onder het toezicht van een dienst van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid (artikel 104, § 2) en moet minstens tweemaal 's jaars aan het comité voor veiligheid, gezondheid

.../...

(1) Voor de Vlaamse Gemeenschap, de Gemeenschapsminister belast met het Gezondheidsbeleid (B. Vl. Ex. van 23 maart 1983).

en verfraaiing der werkplaatsen verslag uitbrengen volgens een door de Minister vastgesteld model (artikel 108, § 1, zevende lid).

In de interbedrijfsgeneeskundige dienst moet een paritair samengesteld comité worden betrokken bij het beheer ervan; in geval van onenigheid over de samenstelling, beslist de Minister (artikel 109, § 2, laatste lid). Ook deze dienst moet aan voormeld comité regelmatig verslag uitbrengen conform het model vastgesteld door de Minister, die tevens bepaalt welke inlichtingen en stukken aan de leden van het comité moeten worden ter hand gesteld (artikel 109, § 3, tweede en vierde lid).

De Minister heeft daarnaast nog volgende bevoegdheden :

- hij kan de duur van de verplichte prestaties der arbeidsgeneesheren verhogen voor een onderneming die een bijzonder medisch toezicht vergt wegens de aard, de veelvuldigheid of de ernst van de risico's die zij met zich brengt voor de gezondheid van haar personeel (artikel 110, § 3);
- hij kan individuele afwijkingen verlenen van de voorwaarden tot het uitoefenen van de functie van arbeidsgeneesheer (artikel 116bis, tweede lid, a);
- hij stelt de voorwaarden vast waaraan een dispensariumwagen van een interbedrijfsgeneeskundige dienst moet voldoen (artikel 120, 2°, b, zevende lid);

.../...

- hij stelt de berekeningsgrondslagen van de tariefregeling inzake retributies voor de interbedrijfsgeneeskundige diensten vast, zomede de eerste van de spilindexen waarmee de minimumtariefregeling overeenkomt (artikel 120bis, § 1, derde lid, A, 2, en § 2, tweede lid). Hij stelt verder de modaliteiten van inning van die retributies vast alsmede de vorm waarin de tariefregeling aan het Ministerie moet worden meegedeeld (artikel 120bis, § 4 en § 5);
- hij stelt het model van jaarverslag vast dat elke arbeidsgeneeskundige dienst aan het Ministerie moet overleggen (artikel 121, § 1, tweede lid);
- hij kan afwijkingen toestaan op de regel dat de werknemer niet buiten zijn gewone diensttijd naar de arbeidsgeneeskundige dienst mag opgeroepen worden (artikel 123, vierde lid).

Elke arbeidsgeneesheer moet houder zijn van een van de diploma's van aanvullend onderwijs in de arbeidsgeneeskunde waarvan de Koning de lijst vaststelt (artikel 112, vijfde lid). De artikelen 116 en 116bis van het A.R.A.B. voorzien echter in overgangsregelingen; bovendien kan de Minister nog individuele afwijkingen van die overgangsregelingen toestaan (artikel 116bis). Het komt evenwel aan de geneesheren toe de nodige bewijzen of aanvragen tot het bekomen van een afwijking bij het Ministerie in te dienen.

.../...

Het ontwerp heeft in hoofdzaak tot doel, wat betreft de Vlaamse Gemeenschap, de in die diverse bepalingen voorkomende vermeldingen van de "Koning", de "Minister van Tewerkstelling en Arbeid" en het "Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid" te vervangen door vermeldingen respectievelijk van de "Vlaamse Executieve", de "Gemeenschapsminister bevoegd voor het gezondheidsbeleid" en de "Administratie gezondheidszorg van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap".

Alleen de artikelen 3, § 1, en 5 maken daarop een uitzondering.

Artikel 3, § 1, beperkt de werkingssfeer van de interbedrijfsgeneeskundige diensten tot de Vlaamse Gemeenschap.

Artikel 5 betreft de samenstelling en de werking van de erkenningscommissie die, voor de Vlaamse Gemeenschap, belast is met het verstrekken van advies aan de Gemeenschapsminister, met het oog op het erkennen van arbeidsgeneeskundige diensten. Het streeft dat doel na door de vervanging van artikel 107 van het A.R.A.B. De genoemde bepaling werd echter reeds vervangen door het in bijna identieke bewoordingen als artikel 5 van het onderhavig ontwerp gestelde artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Executieve van 23 maart 1983.

Een zelfde opmerking geldt ook voor de met artikel 4 van het ontwerp beoogde wijziging van artikel 106, eerste lid, van het A.R.A.B., vermits laatstgenoemde bepaling reeds in dezelfde zin werd gewijzigd bij artikel 2, § 1, van het voormelde besluit van de Vlaamse Executieve van 23 maart 1983 houdende regeling van de erkenning van de arbeidsgeneeskundige diensten (B.S. 17 augustus 1983).

.../...

De enige verschilpunten tussen de bepalingen van het besluit van 23 maart 1983 en die van het ontwerp zijn de benamingen van de betrokken leden van de Executieve en van de betrokken dienst. In de versie van 23 maart 1983 luiden die respectievelijk : "Gemeenschapsminister belast met het gezondheidsbeleid", "Gemeenschapsminister belast met de werkgelegenheid", "Administratie voor de gezondheidszorg in het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap" en in de versie van het ontwerp worden ze : "Gemeenschapsminister bevoegd voor het gezondheidsbeleid", "Gemeenschapsminister bevoegd voor het werkgelegenheidsbeleid", "Administratie gezondheidszorg van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap".

III. BEVOEGDHEID VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP.

Luidens artikel 5, § 1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zijn als persoonsgebonden aangelegenheden in de zin van artikel 59bis, § 2bis, van de Grondwet onder meer aan te merken :

"I. Wat het gezondheidsbeleid betreft :

1° ...;

2° de gezondheidsopvoeding alsook de activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg, met uitzondering van de nationale maatregelen inzake profylaxies".

In het verslag van de bevoegde Senaatscommissie wordt bij die bepaling onder meer de volgende toelichting verstrekt :

.../...

"C. Inzake activiteiten en diensten op het vlak van de preventieve gezondheidszorg, is de Gemeenschap onder meer bevoegd voor :

...

- 2° e) de arbeidsgeneeskundige controle, die belast is met de erkenning van de bedrijfsgeneeskundige diensten en met de controle op de naleving van het algemeenreglement op de arbeidsbescherming" (Parl. St., Senaat, 434 (1979-1980) - Nr 2, blz. 124 en 125).

Dezelfde commentaar vindt men terug in het verslag van de Kamercommissie (Parl. St., Kamer, 627 (1979-1980) -Nr 10, blz. 52).

Dat die bevoegdheid niet de hele arbeidsgeneeskundige controle omvat, maar enkel de aspecten vermeld in de hiervoren geciteerde passussen uit de commissieverslagen, moge ook nog blijken uit het feit dat een senator een amendement heeft ingediend om de arbeidsgeneeskunde volledig aan de bevoegdheid van de Gemeenschappen te onttrekken op grond van de volgende verantwoording :

"Aangezien de arbeidsgeneeskunde voor het grootste gedeelte nationaal moet blijven, is het niet praktisch om aan de Gemeenschappen een zo beperkte bevoegdheid toe te kennen" (Parl. St., Senaat, 434 (1979-1980) - Nr 2, blz. 134).

.../...

Houdt men het inzake de arbeidsgeneeskundige diensten bij de bevoegdheidsverdeling zoals zij werd omschreven in de hiervoren geciteerde passussen uit de parlementaire besprekingen van artikel 5, § 1, I, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, dan kunnen alleen maar de artikelen 2, 4, 5, 13, § 2, en 16 in de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap worden ingepast. Alleen die bepalingen van het ontwerp betreffen immers de erkenning als dusdanig van de arbeidsgeneeskundige diensten en de controle op de naleving van het A.R.A.B.

Alle overige bepalingen zijn aan die twee bevoegdheidsobjecten vreemd, vermits zij respectievelijk betrekking hebben op de inrichting van de arbeidsgeneeskundige diensten (artikel 3 en artikel 7 in zoverre het artikel 109, § 2, van het A.R.A.B. wijzigt), de werking van die diensten (artikelen 6, 7 in zoverre het artikel 109, § 3, van het A.R.A.B. wijzigt, 8 en 14), de bijzondere voorwaarden waaraan de arbeidsgeneesheren moeten voldoen en de in dit verband te vervullen formaliteiten (artikelen 9, 10 en 11), de voorwaarden waarin de onderzoeken moeten gebeuren (artikelen 12 en 15), het tarief en de inningsmodaliteiten van de door de ondernemingen verschuldigde retributies (artikel 13, § 1).

De kamer was samengesteld uit

de Heren	:	G. BAETEMAN,	kamervoorzitter,
		J. NIMMEGEERS,	staatsraden,
		J. BORRET,	
		G. VAN HECKE,	assessoren van de
		F. DE KEMPENEER,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	:	S. VAN AELST,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. VERMEIRE,
auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

S. VAN AELST.

G. BAETEMAN.